

5 de juny de 2025

“Platges sense Fum” a Barcelona

Fotografia: informe Platges sense Fum 2021

Patrícia Lacera, Aitor Rumín i Patrícia Giménez
Direcció de Platges. Barcelona Cicle de l'Aigua, SA. Serveis Urbans i Manteniment de l'Espai Públic.
Ajuntament de Barcelona

Sara Valmayor, Kilian González, Mª José López, Maria Isabel Pasarín i Elia Díez
Agència de Salut Pública de Barcelona

Consorci de Salut i Social de Catalunya

Índex

Platges sense fum a Barcelona:

- Justificació
- Avaluació : prova pilot 2021
- Implementació i seguiment
- Elements claus
- Reptes de futur

Justificació

- **RAONS DE SALUT** | espais de concentració, exposició al FAT, 1'3 milions de morts anuals
- **RAONS DE CONVIVÈNCIA** | més aflluència i usos i menys espai disponible
- **RAONS AMBIENTALS** | burilles són residus plàstics molt freqüents, no són biodegradables i contenen substàncies tòxiques i cancerígenes
- **AVALUACIONS D'EFFECTIVITAT** | poques i antigues, efectivitat de les polítiques sense fum per reduir l'exposició al FAT

(Kungskulniti, 2018; Henderson, 2021; Öberg, 2010; GBD, 2022; EEA, 2022; (UE, 2019/904 i WHO, 2022; Perez-Rios, 2015; Hendeson, 2020; WHO, 2021; Johns, 2013; 2015 i Okoli, 2013)

Objectius

- Avaluar **l'efectivitat** del projecte Platges sense Fum (PsF) sobre:
 - El consum de **tabac observat**
 - El consum de **tabac declarat**
 - Les **burilles** recollides
- Descriure la **satisfacció** amb PsF

Mètodes

https://www.barcelona.cat/sites/default/files/nforme_platges_sense_fum_2021_1.pdf

OPEN ACCESS

Evaluation of a smoke-free beaches intervention in Barcelona: a quasi-experimental study

Sara Valmayor¹, Kilian González¹, Maria J López^{1,2,3}, Patricia Lacera^{4,5}, Patricia Giménez^{4,5}, Aitor Rumin-Caparrós^{4,5}, Maria Isabel Pasarín^{1,2,3}, Elisabet Henderson^{1,3}, Elia Díez^{1,2,3}

ABSTRACT

Background We aim to assess the effect of a smoke-free beaches (SFB) intervention in Barcelona on smoking during the 2021 bathing season.

Methods Quasi-experimental pre-post design (pre-intervention period: 15–28 May; post-intervention period: 29 May–12 September). Based on users' profiles and location, four beaches were assigned to the intervention group (IG) and five to the comparison group (CG). The intervention involved: a mayoral decree (29 May), a communication campaign and beach on-site information. We established two 3 m × 3 m transects per beach from the coastline to the promenade. Trained teams collected smoking-related information in the transects through observations and surveys to beach users. Outcomes are as follows: percentage of people reporting witnessing smoking behaviours the last fortnight and percentage of people observed smoking. We calculated and compared prevalence ratios (PRs) with adjusted Poisson regressions.

Results 3751 interviews (1721 IG; 2030 CG) and 1108 observations (498 IG, 610 CG) were carried out. SFB were associated with a significant reduction in the percentage of people reporting witnessing smoking (IG (pre: 87.2%; post: 49.7%); CG (pre: 86.2%; post: 74.1%); PR (95% CI): 0.7 (0.6 to 0.8)); and in the users observed smoking in the beach (IG (pre: 3.8%; post: 3.0%); CG (pre: 2.3%; post: 9.9%); PR (95% CI): 0.3 (0.3 to 0.4)). Satisfaction scores were 8.3 (IG) and 8.1 (CG) out of 10.

Conclusion An SFB intervention is an effective and well-accepted measure to reduce smoking and smokers' visibility. Smoke-free measures should be extended to beaches and other non-regulated outdoor areas.

WHAT IS ALREADY KNOWN ON THIS TOPIC

⇒ Smoke-free beach interventions, as well as initiatives to regulate outdoor settings, are increasing worldwide and are widely accepted.

WHAT THIS STUDY ADDS

⇒ The results show a significant decrease in the number of people smoking at those beaches where the smoke-free beaches decree was implemented.

HOW THIS STUDY MIGHT AFFECT RESEARCH, PRACTICE OR POLICY

⇒ There are very few evaluated experiences of smoke-free beaches and none in the Mediterranean context.

most encountered individual item on Europe's coast.¹² Moreover, such tobacco litter is non-biodegradable, contain more than 7000 environmentally toxic chemicals, and at least 50 are known human carcinogens.¹¹

Smoke-free beaches began in the USA three decades ago¹³ and have spread through local or regional government bans around the world, such as in Australia (2004),¹⁴ Canada (2010),^{15,16} Italy (2011)¹⁷ and Spain (2012).¹⁸ However, only in a few areas, such as Vancouver,^{15,16} or New York,^{19,20} the impact of smoke-free beaches was evaluated 10 years ago, with mixed results. We carried out an evaluation for the 2021 bathing season in Barcelona (Spain), a Mediterranean city with approximately 1.7 million inhabitants and more

<https://tobaccocontrol.bmj.com/content/33/6/820>

Mètodes

- **Disseny** Quasiexperimental pre-post i grup de comparació (GC)
- **Mostra** GI: 4 platges i GC: 5 platges. Assignació no aleatòria. Criteris: afluència, usos i no contigüitat
- **Cronograma** 15-28.5.2021 (*Fase pre*) > 29.5.2021 (Intervenció) 10.6-12.9.2021 (*Fase post*)

Mètodes

● Recollida dades Consum de tabac

Diària

2 transsectes/platja, contigus, perpendiculars costa, quadrants 3x3 m

Observacions: a) número persones y b) número persones fumant

20'/platja (4 observacions de 5')

Qüestionari on-line (8): 'declaració a ver vist fumar a la platja en els darrers 15 dies', sociodemogràfiques, hàbit tabàquic i satisfacció

Entrevista individual / Personal tècnic prèviament format

Burilles

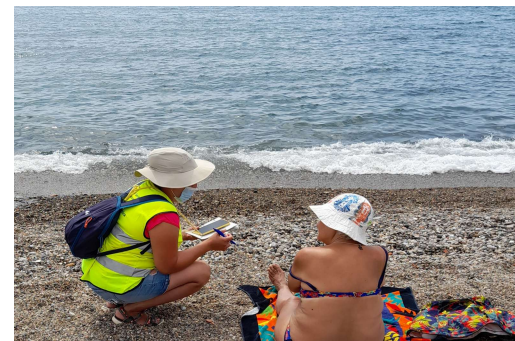
4 jornades públiques

6 trams/platja, 100x3m (1.800m²)

1 playa CI i 1 GC

Metodologia estàndard

Entitats socials

● Anàlisis

Descriptiu, bivariat i multivariat

(Gallardo, 2010; Johns, 2013; Johns, 2015; Kungskulniti, 2018)

Mètodes

- **Transferència de la metodologia d'avaluació al seguiment actual de PsF**
 - **Consum de tabac** Enquesta a peu de platja
 - **Burilles** Enquesta a peu de platja
1 jornada anual: platja (Somorrostro). Metodologia estàndard. Entitats socials

Mètodes

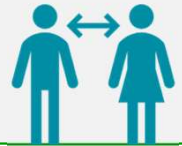
- Intervenció 1) **Decret normatiu**

2) **Campanya comunicació:** MMCC, xarxes socials, senyalització, megafonia, inf. Individual a platges

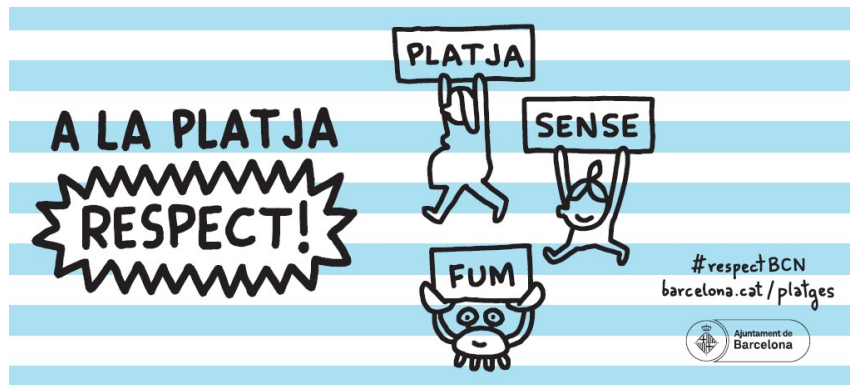

Formació agents platja AECC

Mètodes

- Campanya comunicativa harmònica amb la línia RESPECT: pancartes i columnes en accessos.

Mètodes

- **Reforç** comunicatiu: símbol de **prohibició**, missatge en **tres idiomes** i elements comunicatius **dins la platja**

Resultats

- **3.751 entrevistes**

- Fase pre: 619 (GI:265; GC:354);
- Fase post: 3,132 (GI:1,456; GC:1,676)

- **7.204 personas observadas en 1.108 observacions**

- Fase pre: 144 observacions (GI: 64; CG: 80);
- Fase post: 964 observacions (GI: 434; GC: 530)

Les Platges sense Resultats de

ABSTRACT
Background We aim to assess the effect of a smoke-free beaches (SFB) intervention in Barcelona on smoking during the 2021 bathing season.
Methods Quasi-experimental pre-post design (pre-intervention period: 15–28 May; post-intervention period: 29 May–12 September). Based on users' profiles and location, four beaches were assigned to the intervention group (IG) and five to the comparison group (CG). The intervention involved: a mayoral decree (29 May), a communication campaign and beach on-site information. We established two 3 m × 3 m transects per beach from the coastline to the promenade. Trained teams collected smoking-related information in the transects through observations and surveys to beach users. Outcomes are as follows: percentage of people reporting witnessing smoking behaviours the last fortnight and percentage of people observed smoking. We calculated and compared prevalence ratios (PRs) with adjusted Poisson regressions.
Results 3751 interviews (1721 IG; 2030 CG) and 1108 observations (498 IG, 610 CG) were carried out. SFB were associated with a significant reduction in the percentage of people reporting witnessing smoking (IG (pre: 87.2%; post: 49.7%); CG (pre: 86.2%; post: 74.1%); PR (95% CI): 0.7 (0.6 to 0.8)); and in the users observed smoking in the beach (IG (pre: 3.8%; post: 3.0%); CG (pre: 2.3%; post: 9.9%); PR (95% CI): 0.3 (0.3 to 0.4)). Satisfaction scores were 8.3 (IG) and 8.1 (CG) out of 10.
Conclusion An SFB intervention is an effective and well-accepted measure to reduce smoking and smokers' visibility. Smoke-free measures should be extended to beaches and other non-regulated outdoor areas.

WHAT IS ALREADY KNOWN ON THIS TOPIC
⇒ Smoke-free beach interventions, as well as initiatives to regulate outdoor settings, are increasing worldwide and are widely accepted.
WHAT THIS STUDY ADDS
⇒ The results show a significant decrease in the number of people smoking at those beaches where the smoke-free beaches decree was implemented.
HOW THIS STUDY MIGHT AFFECT RESEARCH, PRACTICE OR POLICY
⇒ There are very few evaluated experiences of smoke-free beaches and none in the Mediterranean context.

most encountered individual item on Europe's coast.¹² Moreover, such tobacco litter is non-biodegradable, contain more than 7000 environmentally toxic chemicals, and at least 50 are known human carcinogens.¹⁴
Smoke-free beaches began in the USA three decades ago¹⁵ and have spread through local or regional government bans around the world, such as in Australia (2004),¹⁴ Canada (2010),^{12, 14} Italy (2011)¹⁷ and Spain (2012).¹⁸ However, only in a few areas, such as Vancouver^{12, 14} or New York,^{19, 20} the impact of smoke-free beaches was evaluated 10 years ago, with mixed results. We carried out an evaluation for the 2021 bathing season in Barcelona (Spain), a Mediterranean city with approximately 1.7 million inhabitants and more

Short report

Evaluation of a smoke-free beaches intervention in Barcelona: a quasi-experimental study

Sara Valmayor ¹, Kilian González, ¹ Maria J López ^{1,2,3}, Patricia Lacera, ^{4,5} Patricia Giménez, ^{4,5} Aitor Rumin-Caparrós, ^{4,5} Maria Isabel Pasarín, ^{1,2,3} Elisabet Henderson ^{1,3}, Elia Díez ^{1,2,3}

Resultats

Consum de **tabac observat** a les platges abans i després de la intervenció per grup.

		Pre	Post	% diferencia	
		% (N)	% (N)	(Post -Pre)	PR (95% CI)
Personas fumando en las playas	Comparación	2,3 (388)	9,9 (4008)	7,6	1
	Intervención	3,8 (266)	3 (2542)	- 0,8	0,3 (0,3- 0.4) ^b
	<i>p</i>	0,28	<0,001		

b: Crude

- Els resultats van mostrar una **reducció significativa del 70%** en el percentatge de **persones usuàries observades fumant** a les platges del grup d'intervenció (GI) en comparació amb les del grup control (GC) després de la intervenció.

Resultats

Consum de **tabac declarat** a les platges abans i després de la intervenció per grup.

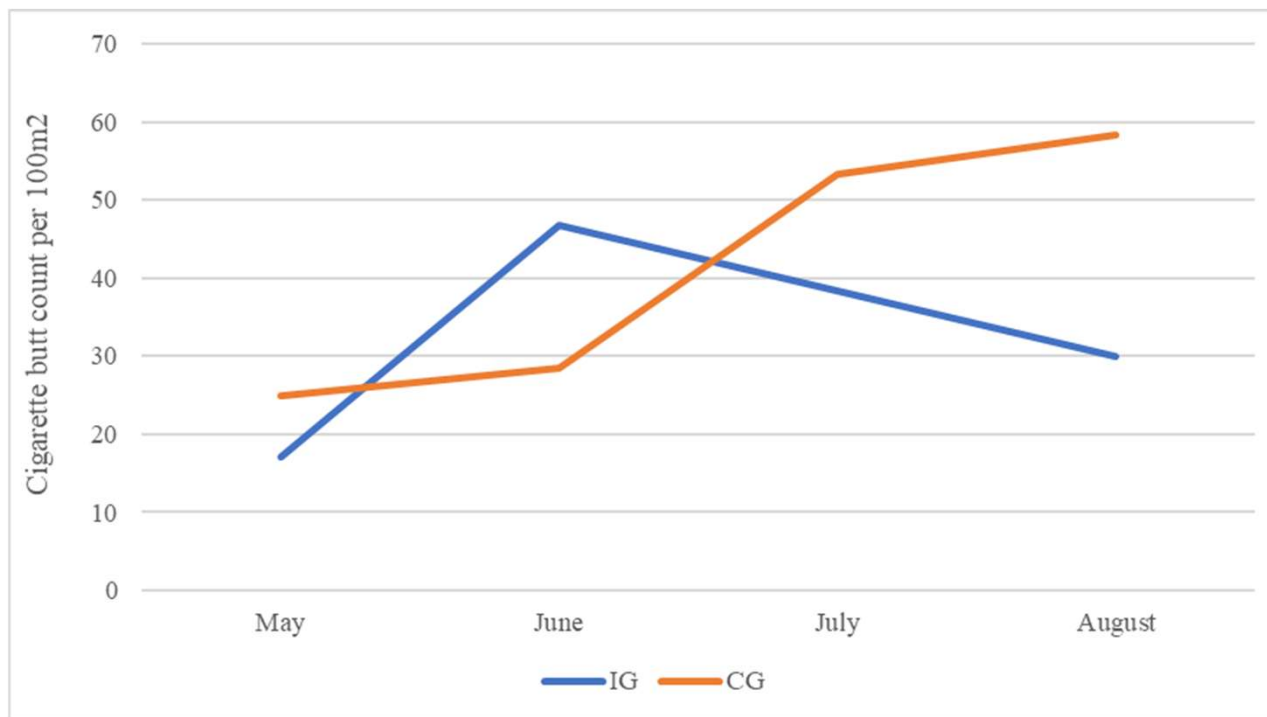
		Pre	Post	% diferencia	
		% (N)	% (N)	(Post -Pre)	PR (95% CI)
Personas que han visto fumar en las playas en los últimos 15 días	Comparación	86,2 (354)	74,1 (1669)	- 12,1	1
	Intervención	87,2 (265)	49,7 (1447)	- 37,5	0,7 (0,6 - 0,8) ^a
		<i>p</i>	0,91	<0,001	

a: Regressió de Poisson amb la interacció pre-post ajustada per edat, gènere, nivel sociodemogràfic i hàbit de fumar

- Els resultats van mostrar una **reducció significativa del 30%** en el percentatge de persones usuàries de la platja que van informar **haver vist algú fumant a les platges** del grup d'intervenció (GI) en comparació amb les del grup control (GC) després de la intervenció

Resultats

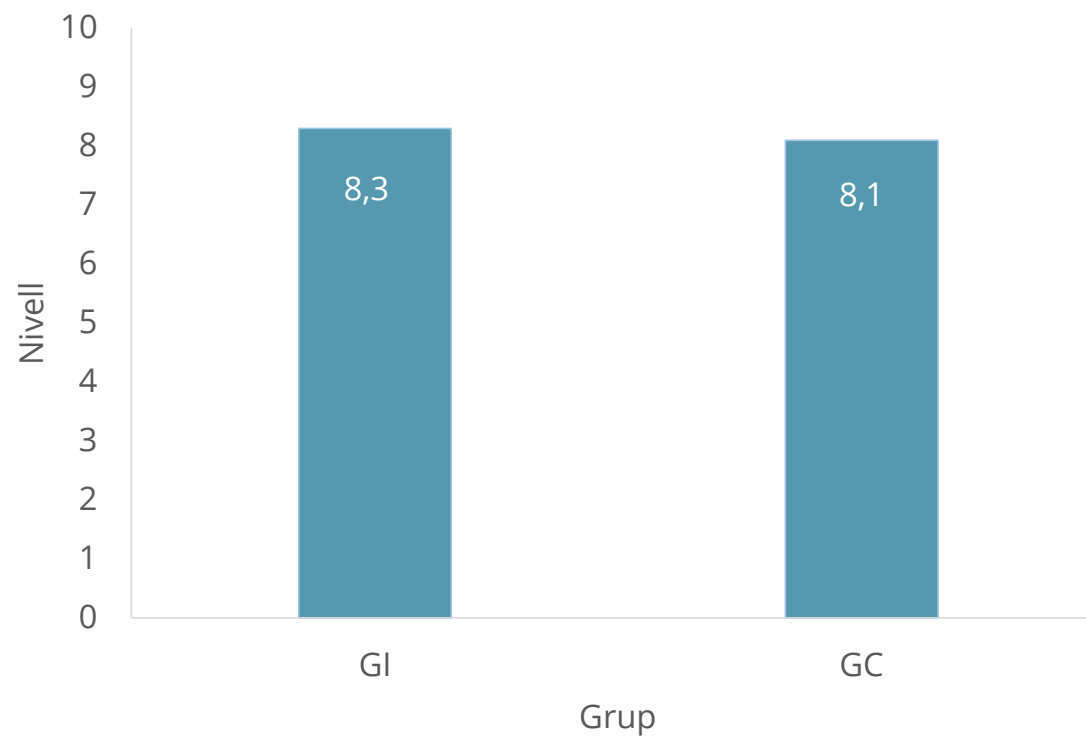
Nombre de **burilles recollides** x 100m² a la platja del GI i GC.

Les **burilles** recollides van augmentar en la platja del GC i **reduir a la platja del GI**

Resultats

Grau de **satisfacció** amb PsF (mitjana)

L'avaluació va servir per

- **Platges sense Fum mesura eficaç per reduir el consum de tabac i burilles a les platges**
→ Extensió a totes les platges de Barcelona (2022)
- **Adaptació dels mètodes d'avaluació** al seguiment de les Platges sense Fum a Barcelona
- **Conèixer els elements eficaços de la campanya de comunicació:**
 - Missatge clar
 - Comunicació massiva: diferents elements i canals, especialment dins la platja

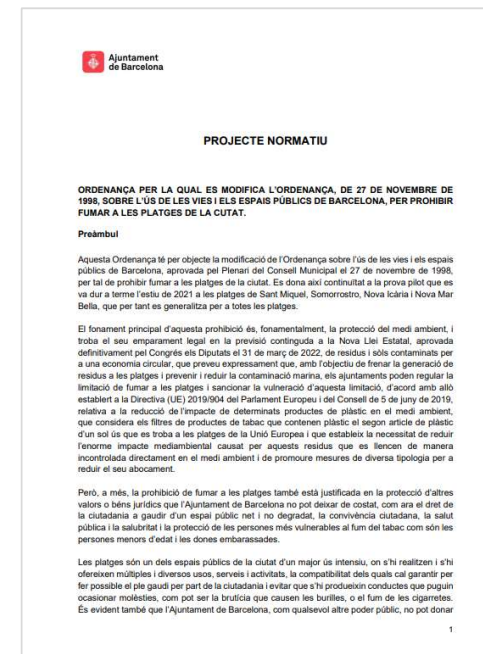
Implementació

- Davant els bons resultats obtinguts a la Prova pilot, s'acorda a nivell municipal **estendre la iniciativa a totes les platges de la ciutat**. Les 10 platges de Barcelona son **Platges Sense Fum** durant tot l'any, a partir del 2022 i fins l'actualitat.
- **Modificació de l'ordenança** sobre l'ús de les vies i els espais públics (27/11/1998).

Modificació: «6. Es prohibeix de consumir **productes de tabac** o dispositius susceptibles d'alliberament de nicotina a les platges de Barcelona. Aquesta prohibició s'aplica tant a l'espai de sorra com a l'espai de mar de les platges, com també a la Zona de Banys del Fòrum. S'exceptua d'aquesta prohibició el consum fet en l'espai ocupat per les "guinguetes-bar" de temporada instal·lades a la sorra. Aquesta excepció afecta exclusivament a la superfície d'ocupació que tinguin autoritzada com a " guingueta-bar".»

Nota: Sentencia TSJC ESTIMATORIA Modificació ordenança Vies i espais públics: Prohibició vapejadors platges .

Asociación Ex fumadores.

Implementació

- Recolzada en la **Ley 7/2022** de residuos y suelos contaminados para una economía circular (art. 18)

L'article 18.1 letra l) senyala textualment:

*l) Frenar la generación de basura dispersa en el medio marino como contribución al objetivo de desarrollo sostenible de Naciones Unidas consistente en prevenir y reducir considerablemente la contaminación marina de todo tipo. Con este fin, a partir de la entrada en vigor de esta norma, **los Ayuntamientos podrán regular las limitaciones de fumar y de liberar de forma intencionada globos en las playas, que se podrán sancionar en las Ordenanzas Municipales con arreglo al régimen de infracciones y sanciones de la presente Ley.***

- **Fase de sensibilització i fase de regulació**
 - Desplegament del **Servei d'Informació de Platges** per sensibilitzar a les persones usuàries sobre la problemàtica i per transmetre informació sobre la regulació (horari diürn).
 - Desplegament d'una **campanya de comunicació potent**.
 - Organització de **jornades de sensibilització** amb entitats ambientals i de salut per visibilitzar la iniciativa.
 - Establiment d'un **protocol d'actuació intern** des de GUB pel compliment de la normativa.

Implementació

Seguiment

- **Definició d'una nova metodologia de seguiment**, que permet ser sostinguda a llarg termini, basada en una enquesta a les persones usuàries de les platges, observacions de persones fumant i les seves conductes associades, així com de la presència de burilles a la sorra.
 - 5 **preguntes** sobre les PsF a l'**enquesta** anual de persones usuàries de les platges
 - Addicionalment, durant la fase de consolidació de la iniciativa (primers 5 anys) es realitza un **recompte manual** de persones fumant i observació de conductes
 - **Jornada anual de recollida de burilles** amb les entitats (emmarcada en el Dia mundial dels mars i oceans)

19. PsF: En les últimes dues setmanes ha vist algú fumant en aquesta platja?
20. PsF: I en les últimes dues setmanes ha vist burilles a la sorra?
21. PsF: Coneix el projecte "Platges sense fum"?
22. PsF: Si és que sí, com ha conegut el "Platges sense fum"?
23. PsF: Com valora el projecte "Platges sense fum"?

Resultats

Indicador	2022	2023	2024
Percentatge de persones fumant (recompte)	1,00%	1,00%	0,84%
Persones fumant vistes en les últimes 2 setmanes (resposta enquesta: de vegades)	39%	31%	30%
Presència de burilles en les últimes 2 setmanes (resposta enquesta: gairebé sempre)	22%	43%	39%
Valoració de la iniciativa	8,12	7,88	8,00

- Existeix una distribució de les persones fumant en funció de la platja i la franja horària. Les platges amb ambient festiu i més turístiques presenten un percentatge de persones fumant més elevat. La franja de tarda, especialment la de les 18h, és la que té un % més alt.
- Un 75% de les persones informades al 2024 han deixat de fumar i justifiquen la infracció per desconeixement de l'ordenança municipal.
- El 69% de les persones enquestades al 2024 coneixien PSF. La majoria han conegut la iniciativa per la cartelleria i pel Servei d'Informació de Platges.
- Les burilles persisteixen a la sorra, que es concentren principalment al costat del passeig (persones que es desplacen a fumar) i de les infraestructures de platja (molt probablement responent a l'ús nocturn).

Elements claus

- Enfocament **multidisciplinar** (medi ambient, salut i convivència)
- **Regulació** vs recomanació (a través de l'ordenança municipal i en coordinació amb la Guàrdia Urbana)
- Aliança amb les **entitats socials** (formació, visibilització de la iniciativa, recollida de dades, etc.)
- Campanya de **comunicació** massiva, senyalització clara i informació in situ (Servei d'Informació)
- **Formació** a tots els operadors (Servei d'Informació, Salvament i Socorrisme, guinguetes, etc.)
- **Transferència** del coneixement **científic** a les eines de **governança** local

Reptes de futur

- Mantenir els **bons resultats** pel que fa al nivell de persones fumant i incidir especialment en **el turisme**
- Fer èmfasi en la **problemàtica de les burilles**, a través d'accions preventives, i accions correctives
- Abordar la **gestió nocturna** de les platges en el sentit ampli (seguretat, convivència, salut, medi ambient, etc.)
- **Enfortir la col·laboració amb les entitats locals** per consolidar la iniciativa
- Recuperar les platges lliures de fum i **de nicotina**
- **Difondre** la iniciativa a nivell tècnic per estendre-la al conjunt de platges catalanes i estatals

Participants i agraïments

Barcelona Cicle de l'Aigua SA (BCASA): Patrícia Lacera, Aitor Rumín, Patrícia Giménez i equip de comunicació.

Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB): Elia Díez, Maria José López, Maribel Pasarín, Kilian González (UPF), Marta Biarnes (MIR), Ramon Ortiz (Barcelona Activa) i Juana Juma (Barcelona Activa).

Equip del Servei de Gestió Operativa de Platges (Ajuntament de Barcelona)

Equip d'Informació Ambiental de les Platges de Barcelona (SIRESA)

Equip del Centre de la Platja (Ajuntament de Barcelona)

Entitats: No Más Colillas en el Suelo (Patrícia Agüera i Joan Hernández) Barcelona, WWF, Associació Barcelona Contra el Càncer (Ainhoa Marín), Lateral Thinking, Fundació Best World, Anel·lides, Surfrider, Oceanogami, Club d'Immersió Biologia de la UB, El peix al Plat, Sin Pasaje de Vuelta, Grup Esportiu de la Guàrdia Urbana, Ocean 52, Vanasdive, Yotuba, Posidonia Green Festival, Blue Salt, Plastic Attack, Younger Researchers ICM, Project Rescue Ocean, Clean Beach Initiatives y Oceanicos), Agència de Residus de Catalunya (Xavier Delgado) i Sondaxe, S.L.

Joan Ramon Villalbí

GRÀCIES!!

“Imaginem un futur en el qual tots els espais d’oci siguin espais lliures de fum i nicotina, per la salut de tots i per la del nostre entorn”

Equip de Platges sense Fum, 2021-2025

**Ajuntament
de Barcelona**

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

**Agència
de Salut Pública**

Patrícia Lacera, placera@bcn.cat i Sara Valmayor, svalmayo@aspb.cat

